FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT NIILO JÄÄSKINEN

föredraget den 16 december 2010[1]

I – Inledning

1. Förevarande begäran om förhandsavgörande har hänskjutits till domstolen inom ramen för ett mål där en litauisk medborgare av polskt etniskt ursprung,[2] Malgožata Runevič-Vardyn, och hennes make, den polske medborgaren Łukasz Paweł Wardyn, har väckt talan mot folkbokföringsenheten vid rättsavdelningen inom kommunförvaltningen i Vilnius (Litauen), med anledning av folkbokföringsenhetens vägran att ändra de berörda personernas förnamn och efternamn, såsom dessa anges i de födelseattester och vigselbevis som enheten har utfärdat till dem.

2. I gällande litauisk lagstiftning föreskrivs att fysiska personers förnamn och efternamn ska transkriberas[3] i folkbokföringshandlingar i enlighet med de särskilda stavningsreglerna i det officiella nationalspråket. Därav följer att det endast är tillåtet att använda latinska bokstäver, med uteslutande av diakritiska tecken,[4] ligaturer[5] eller andra grafiska ändringar av bokstäverna i det latinska alfabetet som används i andra språk, men som inte förekommer i det litauiska språket.

3. Den nationella domstolen, Vilniaus miesto 1 apylinkės teismas (första domstolen

1 — Originalspråk: franska.

2 — Malgožata Runevič-Vardyn har uppgett sig tillhöra den polska befolkningsgrupp som bor i Litauen, vilken utgör omkring 7 procent av befolkningen och som huvudsakligen bor i Vilnius stad och län. Hennes föräldrar är nämligen av polskt ursprung, och hon har ingett handlingar som går flera generationer tillbaka och som visar starka kulturella, språkliga och känslomässiga band till den befolkning av polskt ursprung som bor i regionen Vilnius.

3 — Förevarande mål avser transkribering av förnamn och efternamn som skrivs med bokstäver från det latinska alfabetet, och inte translitteration utifrån två andra befintliga alfabet i unionens officiella språk, nämligen det kyrilliska alfabetet och det grekiska alfabetet. Angående sistnämnda fråga, se dom av den 30 mars 1993 i mål C-168/91, Konstantinidis (REG 1993, s. I-1191; svensk specialutgåva, volym 14, s. I-97).

4 — En diakrit eller ett diakritiskt tecken är ett grafiskt tecken som används i många språk som använder det latinska alfabetet. Det kan placeras över, under, vid sidan av eller tvärs över en bokstav, vilket ändrar bokstavens uttal eller rent av bildar en ny bokstav. På exempelvis tyska indikerar trema (¨), kallat Umlaut, vilket läggs till en bokstav som ”A”, en förändring i uttalet av bokstaven, medan ”Ä” utgör en egen bokstav på finska.

5 — En ligatur består av en sammanskrivning av två grafem för att tillsammans bilda endast ett nytt grafem, vilket kan betraktas som en egen bokstav (till exempel ”OE” blir ”Œ”).

i distriktet staden Vilnius), vill få klarhet i huruvida artikel 2.2 b i rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung,[6] vilken ännu aldrig har varit föremål för ett förhandsavgörande, eller artiklarna 12 EG och 18 EG utgör hinder för sådana nationella bestämmelser.

4. Domstolen har redan tagit ställning till flera tolkningsfrågor rörande folkbokföring av unionsmedborgare, och i synnerhet deras efternamn.[7] I senare praxis har domstolen valt att inta en ståndpunkt som är ganska fördelaktig för enskilda som har ifrågasatt förvaltningspraxis vad gäller inskrivning av efternamn i folkbokföringshandlingar. I förevarande mål har domstolen huvudsakligen ombetts att ta ställning till huruvida en person som tillhör en etnisk minoritet eller en medborgare i en annan medlemsstat kan åberopa unionsrätten för att ålägga myndigheterna i en medlemsstat att använda personens modersmål, i strid med de gällande konstitutionella principer i nämnda stat som skyddar det officiella nationalspråket.

5. Förevarande begäran om förhandsavgörande visar att de problemställningar som här aktualiseras väcker ganska starka känslor, både hos parterna i målet vid den nationella domstolen och i de berörda medlemsstaterna.[8] Det är riktigt att förevarande mål har vissa känsliga historiska och geopolitiska aspekter. Regionen Vilnius var nämligen skådeplats för en svår politisk konflikt i Europa under mellankrigstiden, och ödet för den befolkningsgrupp av polskt ursprung som finns i denna region har fortsatt att orsaka politiska spänningar mellan Republiken Litauen och Republiken Polen, två medlemsstater som förenas av en lång gemensam historia, från år 1386 till år 1918, både inom unionen Polen-Litauen och inom det ryska tsarväldet.

6. Förnamn och efternamn är av stor betydelse, både för enskilda och för stater. För en person kan namnet och dess stavning utgöra en viktig del av den psykologiska, etniska eller

6 — EGT L 180, s. 22.

7 — Se domen i det ovannämnda målet Konstantinidis, dom av den 2 oktober 2003 i mål C-148/02, Garcia Avello (REG 2003, s. I-11613), och av den 14 oktober 2008 i mål C-353/06, Grunkin och Paul (REG 2008, s. I-7639). Andra mål har rört inskrivningen av ett födelsedatum i en folkbokföringshandling, till exempel dom av den 2 december 1997 i mål C-336/94, Dafeki (REG 1997, s. I-6761).

8 — Se, bland annat, artikeln i den brittiska tidskriften *The Economist* den 23 oktober 2010 och artikeln i den finländska dagstidningen *Helsingin Sanomat* den 19 november 2010, där det anges att relationerna mellan Republiken Litauen och Republiken Polen har försämrats på grund av att förnamn och efternamn av polskt ursprung transkriberas i litauiska folkbokföringshandlingar.

rent av nationella identiteten. [9] Som exempel på denna företeelse kan nämnas de frivilliga byten av efternamn av ”utländskt” ursprung som skedde i stor omfattning i Finland i början av 1900-talet. Historiskt sett har även mer eller mindre nationalistiska skäl legat till grund för de framtvingade, och inte längre frivilliga, byten av efternamn hos nationella eller etniska minoriteter som skett i flera europeiska länder, samt de bestämmelser enligt vilka förnamn ska skrivas in i folkbokföringshandlingar i enlighet med en nationell variant, med uteslutande av utländskt klingande namn. Den personliga frihet som finns på området är också begränsad i flera länder med hänvisning till överväganden som avser *ordre public*. [10] Det spända förhållandet mellan enskildas intressen och staternas intressen på området för förnamn och efternamn är märkbar i domstolens praxis, liksom i praxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. [11]

II – Tillämpliga bestämmelser

A – *Folkrätten*

1. Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

7. Artikel 8 i nämnda konvention, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen), har följande lydelse:

”1. Var och en har rätt till respekt för sitt privat- och familjeliv, sitt hem och sin korrespondens.

2. Offentlig myndighet får inte inskränka åtnjutande av denna rättighet annat än med stöd av lag och om det i ett demokratiskt samhälle är nödvändigt med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten, landets ekonomiska välstånd eller till förebyggande av oordning eller brott eller till skydd för hälsa eller moral eller för andra personers fri- och rättigheter.”

9 — Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har således betecknat namnet som ”den huvudsakliga faktorn för att identifiera en person i samhället” (dom av den 9 november 2010 i målet Losonci Rose och Rose mot Schweiz, ansökan nr 664/06, § 51).

10 — Se Kangas, U., *Ihmisen nimi [Namnet på en person]*, Lakimiesliiton kustannus, Helsingfors, 1991, s. 5, 6 och 12.

11 — Nina Holst-Christensen har konstaterat att sådana avgöranden som domen i det ovannämnda målet Grunkin och Paul kan anses som irriterande ur medlemsstaternas synvinkel, men de ger medborgarna möjlighet att angripa besvärliga eller förlegade nationella bestämmelser. Se Holst-Christensen, N., ”What's in a Name? – EU-retten som korrektionsfaktor i forhold til national navnelovgivning [EU-rätten som en korrigerande faktor i förhållande till den nationella namnlagstiftningen]”, *Familieret og engagement – Hilsener til Svend Danielsen*, Thomson Reuters Professional A/S, Köpenhamn, 2009, s. 187–197.

2. CIEC:s konvention nr 14 om efternamn och förnamn i folkbokföringsregister

8. Den konvention om efternamn och förnamn i folkbokföringsregister som undertecknades i Bern den 13 september 1973 under ledning av Internationella civilståndskommissionen (Commission internationale de l'état civil) (nedan kallad CIEC:s konvention nr 14) trädde i kraft den 16 februari 1977. [12]

9. Artikel 2 i konventionen har följande lydelse:

”När en myndighet i en konventionsstat ska upprätta en handling i ett folkbokföringsregister och det för det syftet har ingetts en kopia av eller ett utdrag från en folkbokföringshandling eller annan handling som visar efternamnen och förnamnen skrivna med samma bokstäver som används på det språk som handlingen ska upprättas på, ska dessa efternamn och förnamn återges ordagrant, utan någon ändring eller översättning.

Diakritiska tecken som ingår i dessa efternamn och förnamn ska också återges, även om dessa tecken inte förekommer i det språk på vilket handlingen ska upprättas.”

12 — De stater som är parter i CIEC:s konvention nr 14 är Konungariket Belgien, Republiken Grekland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Österrike och Republiken Turkiet. Varken Europeiska unionen eller de medlemsstater som direkt berörs av förevarande mål, det vill säga Republiken Litauen och Republiken Polen, är bundna av konventionen.

B – *Unionsrätten*

1. EU-fördraget

10. I artikel 4.2 i EU-fördraget föreskrivs följande:

”Unionen ska respektera medlemsstaternas likhet inför fördragen samt deras nationella identitet...”

2. Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

11. Artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna [13] har följande lydelse:

”Var och en har rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv, sin bostad och sina kommunikationer.”

13 — Stadgan, som proklamerades i Nice den 7 december 2000 (EGT C 364, s. 1), ändrades och blev rättsligt bindande när Lissabonfördraget antogs (EUT C 303, 2007, s. 1).

3. EG-fördraget [14]

12. I artikel 12 första stycket EG anges följande:

”Inom detta fördrags tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördraget, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.”

13. I artikel 18.1 EG föreskrivs följande:

”Varje unionsmedborgare skall ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i detta fördrag och i bestämmelserna om genomförande av fördraget.”

4. Direktiv 2000/43

14. Direktivet, vilket antogs med stöd av artikel 13 EG, avser genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung.

15. I artikel 2.2 b i direktivet föreskrivs följande:

”[I]ndirekt diskriminering anses förekomma när en skenbart neutral bestämmelse eller ett skenbart neutralt kriterium eller förfaringssätt särskilt missgynnar personer av en viss ras eller ett visst etniskt ursprung jämfört med andra personer, om inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet objektivt motiveras av ett berättigat mål och medlen för att uppnå detta mål är lämpliga och nödvändiga.”

16. I artikel 3 i direktiv 2000/43 definieras direktivets tillämpningsområde på följande sätt:

”1. Inom ramen för gemenskapens befogenheter skall detta direktiv tillämpas på alla personer, såväl inom den offentliga som den privata sektorn, inklusive offentliga organ, i fråga om följande:

…

h) Tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster som är tillgängliga för allmänheten, inklusive bostäder.

2. Detta direktiv omfattar inte särbehandling på grund av nationalitet och påverkar inte bestämmelser och villkor för inresa till och

14 — Artiklarna 12 EG och 18 EG, vilka tolkningsfrågorna avser, utgör numera artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF. Eftersom målet vid den nationella domstolen avser tillämpningen av bestämmelser i litauisk rätt i deras lydelse före ikraftträdandet av EUF-fördraget kommer det dock att hänvisas till bestämmelserna i EG-fördraget enligt den numrering som var tillämplig före det datumet.

bosättning på medlemsstaternas territorium för medborgare i tredje land och statslösa personer. Det påverkar inte heller sådan behandling som beror på den rättsliga ställning som medborgarna i tredje land och de statslösa personerna har."

C – *Litauisk rätt*

1. Konstitutionen

17. I artikel 14 i Litauens konstitution föreskrivs att landets officiella språk är litauiska.

2. Civillagen

18. I artikel 2.20 punkt 1 i Litauens civillag (nedan kallad civillagen) föreskrivs att "varje person har rätt till ett namn. Denna rätt omfattar rätten till ett efternamn, till ett eller flera förnamn och till en pseudonym."

19. I artikel 3.31 i civillagen föreskrivs följande:

"Var och en av makarna får behålla det efternamn som vederbörande bar före äktenskapet eller välja att ha sin makes efternamn som gemensamt efternamn eller välja att ha ett dubbelnamn som bildas genom att makens efternamn läggs till det egna efternamnet."

20. I artikel 3.281 i civillagen föreskrivs att registrering, förnyelse, ändring, komplettering eller rättelse av folkbokföringshandlingar ska ske i enlighet med de bestämmelser om folkbokföring som utfärdats av justitieministern.

3. Bestämmelserna om folkbokföring

21. I artikel 3.282 i civillagen stadgas att "uppgifter i folkbokföringshandlingar ska föras in på litauiska. Förnamn, efternamn och ortnamn ska skrivas i enlighet med litauiska språkregler."

22. I punkt 11 i den litauiska justitieministerns dekret nr IR-294 av den 22 juli 2008 om fastställelse av bestämmelserna om folkbokföring [15] föreskrivs att uppgifter i folkbokföringshandlingar ska skrivas på litauiska.

15 — Žin., 2008, nr 88-3541.

III – Målet vid den nationella domstolen, tolkningsfrågorna och förfarandet vid domstolen

23. Malgožata Runevič-Vardyn är född den 20 mars 1977 i Vilnius och är litauisk medborgare av polskt etniskt ursprung. Hon har uppgett att hennes föräldrar gav henne det polska förnamnet ”Małgorzata” och hennes fars efternamn ”Runiewicz”.

24. Enligt beslutet om hänskjutande utfärdades den 14 juni 1977 en födelseattest till henne, vari hennes förnamn och efternamn hade registrerats i överensstämmelse med litauiska namnformer och skrivits som ”Malgožata Runevič”. Samma förnamn och efternamn anges i en ny födelseattest som folkbokföringsenheten i staden Vilnius utfärdade den 9 september 2003 och i det litauiska pass som de behöriga myndigheterna utfärdade till henne den 7 augusti 2002.

25. Det framgår däremot av yttrandena från kärandena i målet vid den nationella domstolen att den födelseattest som upprättades år 1977 var avfattad med kyrilliska bokstäver [16] och att förnamnet och efternamnet skrevs som ”Malgožata Runevič” endast i den version av attesten som utfärdades år 2003 och i det pass som hon fick år 2002. Den berörda personen har uppgett att hon, på egen begäran, utverkade att hennes polska ”medborgarskap” angavs i passet. [17] Hon har tilllagt att folkbokföringsmyndigheten i staden Warszawa (Polen) den 31 juli 2006 utfärdade en födelseattest till henne med stöd av polsk rätt, vari hennes förnamn och efternamn angavs vara ”Małgorzata Runiewicz”.

26. Efter att ha bott och arbetat i Polen under en viss tid gifte sig käranden den 7 juli 2007 med den polske medborgaren Łukasz Paweł Wardyn i Vilnius. På vigselbeviset som utfärdades av folkbokföringsenheten i staden Vilnius har ”Łukasz Paweł Wardyn” transkriberats till ”LUKASZ PAWEL WARDYN” med versaler, det vill säga det latinska alfabetet har använts utan diakritiska tecken, medan hans makas namn anges vara ”MALGOŽATA RUNEVIČ VARDYN”, det vill säga endast litauiska bokstäver har använts, bland vilka bokstaven W inte finns med. De har uppgett att de år 2008 erhöll ett polskt vigselbevis där deras förnamn och efternamn har skrivits in

16 — Bland de handlingar i målet som ingetts till domstolen finns en kopia av den ursprungliga födelseattesten, som utfärdades av myndigheterna i sovjetrepubliken Litauen. Där står det skrivet ”Малгожата Михайловна Руневич”, vilket är en direkt translitteration med kyrilliska bokstäver av den litauiska formen av barnets förnamn, faderns förnamn med feminint suffix och faderns efternamn. I attesten anges även under rubriken ”Национальность”, det vill säga ”nationalitet”, att barnets far och mor är ”Поляк” respektive ”Полька”, det vill säga ”polack” och ”polska”.

17 — Vid förhandlingen uppgav dock Łukasz Wardyn att hans maka är litauisk medborgare och att hon inte kan ha dubbelt medborgarskap.

med de polska namnformerna.[18] I dag bor makarna i Belgien med sitt gemensamma barn.

27. Den 16 augusti 2007 ingav käranden en ansökan till folkbokföringsenheten i staden Vilnius om att hennes förnamn och efternamn skulle ändras i födelseattesten från ”Malgožata Runevič” till ”Małgorzata Runiewicz” och att hennes förnamn och efternamn i vigselbeviset skulle ändras från ”Malgožata Runevič-Vardyn” till ”Małgorzata Runiewicz-Wardyn”.

28. I sitt svar av den 19 september 2007 informerade folkbokföringsenheten Malgožata Runevič-Vardyn om att det enligt gällande bestämmelser i Litauen inte var möjligt att ändra uppgifterna i folkbokföringshandlingarna.

29. Det framgår även av beslutet om hänskjutande att Malgožata Runevič-Vardyn och Łukasz Wardyn väckte talan och yrkade att folkbokföringsenheten i staden Vilnius skulle förpliktas att utfärda en ny födelseattest och ett nytt vigselbevis, i enlighet med de ansökningar som Malgožata Runevič-Vardyn hade ingett till folkbokföringsenheten.

30. Eftersom Vilniaus miesto 1 apylinkės teismas ansåg att den inte kunde ge ett klart svar på de frågor rörande tolkningen och tillämpningen av gemenskapsrätten som aktualiseras i det mål som anhängiggjorts vid den, beslutade nämnda domstol att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Mot bakgrund av bestämmelserna i... direktiv 2000/43..., ska artikel 2.2 b i direktivet tolkas så, att det är förbjudet för medlemsstaterna att indirekt diskriminera enskilda på grund av deras etniska ursprung, när det i nationella bestämmelser föreskrivs att förnamn och efternamn i folkbokföringshandlingar endast får skrivas med nationalspråkets bokstäver?

2) Mot bakgrund av bestämmelserna i... direktiv 2000/43..., ska artikel 2.2 b i direktivet tolkas så, att det är förbjudet för medlemsstaterna att indirekt diskriminera enskilda på grund av deras etniska ursprung, när det i nationella bestämmelser

18 — Vid förhandlingen uppgav den polska regeringen att födelseattesten och vigselbeviset i fråga hade utfärdats med stöd av ett bilateralt avtal som ingåtts mellan Republiken Litauen och Republiken Polen den 26 april 1994. I artikel 14 i nämnda avtal föreskrivs att avtalsparterna förklarar att de personer som anges i artikel 13 andra stycket har en särskild rätt att använda sitt förnamn och efternamn i den form som är specifik för den etniska minoritet som de tillhör. Nämnda regering angav att det inte var uteslutet att en polsk tjänsteman med ansvar för folkbokföring kan ha ansett att denna bestämmelse var omedelbart tillämplig.

föreskrivs att förnamnen och efternamnen på personer av annat ursprung eller annan nationalitet i folkbokföringshandlingar ska skrivas med latinska bokstäver och utan att använda diakritiska tecken, ligaturer eller andra ändringar av bokstäverna i det latinska alfabetet som används i andra språk?

3) Mot bakgrund av artikel 18.1 EG, vari det föreskrivs att varje unionsmedborgare ska ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, och mot bakgrund av artikel 12 första stycket EG som förbjuder diskriminering på grund av nationalitet, ska dessa bestämmelser tolkas så, att det är förbjudet för medlemsstaterna att i nationella bestämmelser föreskriva att förnamn och efternamn i folkbokföringshandlingar endast får skrivas med nationalspråkets bokstäver?

4) Mot bakgrund av artikel 18.1 EG, vari det föreskrivs att varje unionsmedborgare ska ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, och mot bakgrund av artikel 12 första stycket EG som förbjuder diskriminering på grund av nationalitet, ska dessa bestämmelser tolkas så, att det är förbjudet för medlemsstaterna att i nationella bestämmelser föreskriva att förnamnen och efternamnen på personer av annat ursprung eller annan nationalitet i folkbokföringshandlingar ska skrivas med latinska bokstäver och utan att använda diakritiska tecken, ligaturer eller andra ändringar av bokstäverna i det latinska alfabetet som används i andra språk?”

31. I förevarande mål har Malgožata Runevič-Vardyn, Łukasz Wardyn, den estniska, den lettiska, den litauiska och den polska regeringen samt Europeiska kommissionen avgett både skriftliga och muntliga yttranden. Den portugisiska, den slovakiska och den tjeckiska regeringen har endast inkommit med skriftliga yttranden.

IV – Bedömning

A – *Huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till sakprövning*

32. Den litauiska regeringen har framställt en invändning om att en del av tolkningsfrågorna

inte kan tas upp till sakprövning. Nämnda regering har därav dragit slutsatsen att det är uppenbart att domstolen saknar behörighet att besvara dessa. Till stöd för sitt påstående har nämnda regering åberopat två typer av invändningar.

33. Den litauiska regeringen har hävdat att den andra och den fjärde tolkningsfrågan inte kan tas upp till sakprövning på grund av att de inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten vid den nationella domstolen vad beträffar Łukasz Wardyn.

34. Den litauiska regeringen anser, i det avseendet med stöd av den tjeckiska regeringen, att ingen av tolkningsfrågorna kan tas upp till sakprövning eftersom de avser de nationella bestämmelser som reglerar stavningen av Malgožata Runevič-Vardyns förnamn och efternamn som ogift. Dessa stavningsregler avser en rent intern situation och berör således inte andra medlemsstater.

35. Vad beträffar den första invändningen rörande Łukasz Wardyns processuella ställning, vill jag påpeka att det framgår av rättspraxis att uttrycket ”parterna” i artikel 23 första stycket i domstolens stadga avser de personer som har denna ställning i det mål som är anhängigt vid den nationella domstol som har framställt begäran om förhandsavgörande, och inte några andra personer. [19]

36. Vad beträffar frågan huruvida en tolkningsfråga kan tas upp till sakprövning när den inte har något samband med föremålet för tvisten eller är hypotetisk, ska det erinras om att det följer av fast rättspraxis [20] att i ett mål om förhandsavgörande är det den nationella domstolen som, med beaktande av de särskilda omständigheterna i målet, är bäst skickad att bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. Domstolen är följaktligen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när frågorna avser tolkningen av unionsrätten.

37. I förevarande fall har den nationella domstolen angett i beslutet om hänskjutande att talan vid den har väckts gemensamt av Malgožata Runevič-Vardyn och Łukasz Paweł Wardyn, vilka betecknas som ”kärande” av nämnda domstol. Eftersom Łukasz Wardyn är part i målet vid den nationella domstolen är han följaktligen även part i målet vid domstolen. Tolkningsfrågorna kan således tas upp till sakprövning såvitt avser honom, även om föremålet för den talan som väckts vid den nationella domstolen visar sig vara begränsat

19 — Se, bland annat, dom av den 9 december 2003 i mål C-116/02, Gasser (REG 2003, s. I-14693), punkt 27.

20 — Se, bland annat, dom av den 22 november 2005 i mål C-144/04, Mangold (REG 2005, s. I-9981), punkt 34 och följande punkter, av den 24 juni 2010 i mål C-98/09, Sorge (REU 2010, s. I-5837), punkt 24, och av den 12 oktober 2010 i mål C-45/09, Rosenbladt (REU 2010, s. I-9391), punkt 32.

till att avse Malgožata Runevič-Vardyns situation.

B – *Prövning i sak*

38. Den nationella domstolen har ansett det vara både nödvändigt för att döma i saken och rättsligt relevant att ta med faktiska och rättsliga uppgifter rörande Łukasz Wardyn i sina tolkningsfrågor. Det framgår av ovannämnda rättspraxis att domstolen bara kan avvisa en begäran om förhandsavgörande då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten vid den nationella domstolen eller då frågorna är hypotetiska. Jag anser att så inte är fallet här.

1. Inledande synpunkter

a) Kompetensfördelningen

39. Vad beträffar den andra invändningen, vilken avser påståendet att tolkningsfrågorna är av rent intern karaktär, eftersom de avser Malgožata Runevič-Vardyns förnamn och efternamn som ogift, vill jag påpeka att denna frågeställning enligt domstolens praxis [21] inte utgör en invändning om rättegångshinder utan en sakfråga som kommer att prövas nedan.

40. Följaktligen ska samtliga tolkningsfrågor besvaras, även såvitt dessa avser Malgožata Runevič-Vardyns folkbokföring innan hon ingick äktenskap.

41. Unionsrätten inkräktar inte på medlemsstaternas behörighet att utforma sina system för angivande av förnamn och efternamn i folkbokföringshandlingar. [22] I avsaknad av en harmonisering av begreppet folkbokföring på unionsnivå [23] ankommer det på lagstiftningen i varje medlemsstat att fastställa villkoren för att införa, ändra eller transkribera sådana uppgifter i de aktuella registren.

21 — Dom av den 13 januari 2000 i mål C-254/98, TK Heimdienst (REG 2000, s. I-151), punkterna 14 och 15.

22 — Se, bland annat, dom av den 19 april 2007 i mål C-444/05, Stamatelaki (REG 2007, s. I-3185,) punkt 23. Angående de betydande skillnader som finns mellan de nationella bestämmelserna om efternamn, och de avgörande faktorerna i en sådan situation, se domen i det ovannämnda målet Dafeki, punkt 14 och följande punkter.

23 — ”Folkbokföring kan definieras som ett sätt att fastställa de viktigaste faktiska uppgifterna avseende personers och familjens rättsliga ställning, såsom födslar, giftermål, namn eller nationalitet. I vidare bemärkelse avses med folkbokföring även den offentliga myndighet som ansvarar för att upprätta de handlingar som fastställer dessa faktiska uppgifter, förrätta vigslar och utfärda utdrag, familjeregister och andra handlingar”, enligt en rapport från franska senaten rörande Internationella civilståndskommissionen (nr 277, ordinarie session 2001–2002). Det finns dock inte någon definition av begreppet folkbokföring som är gemensam för samtliga medlemsstater, utan vissa kan använda olika uttryck för de två kategorier av ändamål som anges i detta citat.

42. Medlemsstaterna är dock vid utövandet av den behörighet som förbehållits dem skyldiga att iaktta unionsrätten, i förevarande fall särskilt de bestämmelser som avser icke-diskrimineringsprincipen, unionsmedborgarskap och fri rörlighet för personer. [24]

b) Tidsaspekterna i målet vid den nationella domstolen

43. Två tidsmässiga faktorer kan vålla problem beträffande Malgožata Runevič-Vardyns födelseattest, vilken först upprättades med kyrilliska bokstäver år 1977 av myndigheterna i sovjetrepubliken Litauen [25] och därefter gav upphov till en ny version på litauiska som utfärdades år 2003. Efter att landet åter blev självständigt år 1990, anslöt sig Republiken Litauen till Europeiska unionen först den 1 maj 2004. Därmed utövade Malgožata Runevič-Vardyn de rättigheter som garanteras genom unionsrätten, bland annat rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i medlemsstaterna som är knuten till unionsmedborgarskapet, först flera år efter registreringen av hennes förnamn och efternamn.

44. Följaktligen uppkommer frågan om tillämpningen i tiden av de bestämmelser i unionsrätten som avses i beslutet om hänskjutande, och det ur två synvinklar, den ena allmän och den andra individuell.

45. Ur den första synvinkeln kan det påpekas att den berörda medlemsstaten, genom att ansluta sig till Europeiska unionen, antas ha införlivat gemenskapens regelverk, såsom det följer av bland annat direktiv 2000/43 och de bestämmelser i EG-fördraget som avses i beslutet om hänskjutande, och att Litauen, från och med sin anslutning, har varit skyldigt att iaktta dessa bestämmelser och se till att dessa iakttas. Enligt min mening följer av denna skyldighet emellertid inte någon retroaktiv förpliktelse att ändra innehållet i administrativa handlingar som fanns innan den berörda staten blev medlem i unionen och som avser faktiska omständigheter som inträffat före detta datum.

46. Ur den andra synvinkeln ska det anses att Malgožata Runevič-Vardyns gränsöverskridande situation förvisso uppstod långt efter fastställandet av hennes identitet i den omtvistade folkbokföringshandlingen. Vad som begärs är dock att unionsrätten ska tillämpas för att bedöma de relevanta följderna därav med avseende på denna situation, liksom med avseende på varje annan situation som redan förelåg och som numera omfattas av unionsrätten, från och med de aktuella bestämmelsernas ikraftträdande i nämnda medlemsstat.

47. Enligt min mening kan det dock enligt unionsrätten inte krävas att en födelseattest som upprättades före anslutningen ska

24 — Se, bland annat, domen i det ovannämnda målet Garcia Avello, punkt 25.

25 — Jag erinrar om att Sovjetunionens annektering av de baltiska staterna vid denna tidpunkt de facto hade erkänts av alla europeiska stater.

ändras retroaktivt. Det är däremot inte uteslutet att unionsrätten kan ge en enskild rätt att begära att en medlemsstat ska utfärda en folkbokföringshandling till vederbörande som intygar de uppgifter som finns med i personens födelseattest, men genom att använda en annan stavning vid angivandet av personens förnamn och efternamn, såsom de litauiska myndigheterna gjorde i förhållande till Malgožata Runevič-Vardyn år 2003.

c) De gränsöverskridande aspekterna i målet vid den nationella domstolen

48. Den litauiska regeringen har gjort gällande att samtliga faktiska omständigheter i vissa delar av målet vid den nationella domstolen uteslutande är koncentrerade till Litauen. Den anser att Malgožata Runevič-Vardyns ansökningar om att hennes förnamn och efternamn ska ändras i födelseattesten inte omfattas av bestämmelserna i unionsrätten, eftersom denna handling upprättades i Litauen och avser en litauisk medborgare. Jag vill påpeka att detta utgör en sakfråga och inte en fråga som avser en invändning om rättegångshinder.

49. Det råder däremot inte någon tvekan om att de andra aspekterna av målet har anknytning till unionsrätten, nämligen de aspekter som avser registreringen av namnen på de båda kärandena i deras vigselbevis, eftersom makarna är av olika nationalitet och båda har utövat sin rätt till fri rörlighet inom unionen.

50. Direktiv 2000/43 innebär ett genomförande av principen om förbud mot diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung, vilken slås fast i artikel 13.1 EG. Tillämpningsområdet för denna princip begränsas inte av huruvida den aktuella situationen är av intern karaktär eller ej, utan allmänt av den inskränkning av de befogenheter som gemenskapen (eller unionen) har getts och mer specifikt av tillämpningsområdet för direktiv 2000/43, såsom detta definieras i själva direktivet, varvid det ska noteras att direktivet enligt min mening även omfattar helt interna situationer. [26]

51. Tillämpligheten av artiklarna 12 EG och 18 EG är avhängig av huruvida situationen omfattas av tillämpningsområdet för EG-fördraget. Som jag redan har angett står det klart att frågorna rörande vigselbeviset kan omfattas av unionsrättens bestämmelser om de grundläggande friheterna. Vad beträffar den födelseattest som utfärdades till Malgožata Runevič-Vardyn år 2003, ska det erinras om att hon har åberopat en rad praktiska problem som hon påstår sig ha råkat ut för i Polen och i Belgien på grund av de skillnader i stavning av hennes efternamn

26 — Se, för ett liknande resonemang, Ringelheim, J., "The Prohibition of Racial and Ethnic Discrimination in Access to Services under EU Law", *European Anti-discrimination Law Review*, nummer 10, 2010, s. 11, som citerar Bell, M., *Anti-Discrimination Law and the European Union*, Oxford University Press, 2002, s. 137.

som förekommer i de litauiska folkbokföringshandlingarna och i de polska folkbokföringshandlingarna som avser hennes familj och henne själv. Jag anser att situationen för en unionsmedborgare som har utövat sin fria rörlighet och gift sig med en medborgare från en annan medlemsstat, med avseende på de folkbokföringshandlingar som har utfärdats i unionsmedborgarens ursprungsland, inte kan betecknas som rent intern om lagstiftningen i det landet leder till att det namn som är gemensamt för de båda makarna inte kan skrivas på ett enhetligt sätt i de folkbokföringshandlingar som avser båda makarna. En sådan situation omfattas av tillämpningsområdet för EG-fördraget.

52. I förevarande fall finns det visserligen omständigheter i målet vid den nationella domstolen som är begränsade till Litauen. Enligt fast rättspraxis kan dock inte domstolen avstå från att fatta ett avgörande enbart med hänsyn till detta. [27] Det avgörande kriteriet är huruvida den begärda tolkningen har ett samband med tvisten vid den nationella domstolen eller saknar ett sådant samband. Det kan påpekas att ordalydelsen i Malgožata Runevič-Vardyns födelseattest i praktiken kan ligga till grund för uppgifter som anges i andra handlingar, såsom hennes pass eller vigselbevis, vilka också är föremål för nämnda tvist. Trots att vissa av de faktiska omständigheterna inte går utöver det egna landets gränser, kan således ett svar vara användbart för den nationella domstolen.

27 — Se, bland annat, dom av den 15 maj 2003 i mål C-300/01, Salzmann (REG 2003, s. I-4899).

53. Följaktligen anser jag att domstolen ska besvara de tolkningsfrågor som har ställts till den.

2. Huruvida direktiv 2000/43 är tillämpligt

54. Om de ansökningar som har ingetts inom ramen för målet vid den nationella domstolen, vilka avser förekomsten av indirekt diskriminering på grund av etniskt ursprung [28] i den mening som avses i direktiv 2000/43, inte omfattas av direktivets bestämmelser, saknar domstolen materiell behörighet (*ratione materiæ*) att besvara den första och den andra tolkningsfråga som den nationella domstolen har ställt.

55. En stor majoritet av de parter som har avgett yttranden anser att direktiv 2000/43 inte är tillämpligt i förevarande mål. De enda

28 — Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har uttalat att ”begreppet etniskt ursprung grundar sig på tanken om samhällsgrupper med en gemensam nationalitet, stamtillhörighet, religion, språk, ursprung, kultur och traditioner” (dom av den 13 december 2005 i målet Timichev mot Ryssland (ansökningar nr 55762 och nr 55974/00, *Recueil des arrêts et décisions*, 2005-XII, § 55)). Se även De Schutter, O., ”L’interdiction de discrimination dans le droit européen des droits de l’homme – Sa pertinence pour les directives communautaires relatives à l’égalité de traitement sur la base de la race et dans l’emploi”, rapport publicerad under ledning av Europeiska kommissionen, Publikationsbyrån, Luxemburg, 2005, särskilt s. 7, 15, 38 och 39.

undantagen är kärandena i målet vid den nationella domstolen och den portugisiska regeringen. [29]

56. Kärandena i målet vid den nationella domstolen har gjort gällande att direktivets materiella tillämpningsområde är mycket omfattande och inbegriper många aspekter av samhällslivet. Till skillnad från andra direktiv om genomförandet av principen om likabehandling omfattar nämligen direktiv 2000/43 mer än bara sysselsättnings- och yrkesutbildningsområdet, såsom lagstiftaren avsåg. [30]

57. Till skillnad från direktiv 2000/78 [31] undantar inte direktiv 2000/43 uttryckligen frågor rörande civilstånd från sitt tillämpningsområde. I det förslag som utmynnade i antagandet av direktiv 2000/43 anges dock att de områden som omfattas av direktivet endast omfattas därav i den mån de ligger inom ramen för de befogenheter som gemenskapen har getts genom fördraget. [32] I artikel 3 i direktivet erinras det om att direktivet har antagits med beaktande av denna ram. Som jag redan har påpekat hör dock inte angivandet av förnamn och efternamn i folkbokföringsregister till unionens befogenheter.

58. I artikel 3.1 [33] i direktiv 2000/43 fastställs vidare direktivets materiella tillämpningsområde på ett uttömmande sätt. Enligt min mening innehåller inte denna artikel något inslag som liknar de särskilda områden som folkbokföring och upprättandet av folkbokföringshandlingar utgör. Bland de områden där diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung är förbjudet anges i artikel 3.1 h ”[t]illgång till och tillhandahållande av varor och tjänster som är tillgängliga för allmänheten, inklusive bostäder”. Detta är den enda rubrik som skulle kunna vara relevant i förevarande fall, eftersom de övriga hänvisar till yrkesmässiga, sociala eller yrkesutbildningsmässiga aspekter som inte har något samband med föremålet för tvisten vid den nationella domstolen. Det kan inte anses att reglerna om stavning av förnamn och efternamn som ska användas i folkbokföringshandlingar direkt omfattas av begreppet tjänst i den mening som avses i detta direktiv. [34]

29 — Nämnda regering har inte uttryckligen tagit ställning till frågan, men har gjort uttalanden med innebörden att det föreligger en oförenlighet mellan direktiv 2000/43 och sådana nationella bestämmelser som dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen.

30 — Se förslaget till rådets direktiv om genomförandet av principen om likabehandling av enskilda personer oavsett ras eller etniskt ursprung av den 25 november 1999, KOM(1999) 566 slutlig, s. 5: ”... [D]et krävs ett omfattande tillämpningsområde om man skall göra en väsentlig insats för att tygla rasism och främlingsfientlighet i Europa”. Se även skäl 12 i direktivet.

31 — Rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet (EGT L 303, s. 16, och rättelse i EGT L 2, 2001, s. 42). Skillnaden mellan dessa två direktiv är särskilt anmärkningsvärd, eftersom de antogs under samma period och med stöd av samma rättsliga grund, nämligen artikel 13 EG.

32 — Det ovannämnda förslaget till direktiv, s. 7.

33 — Som anges i skäl 13 i direktiv 2000/43 undantar artikel 3.2 diskriminering på grund av nationalitet från sitt tillämpningsområde.

34 — Beträffande detta begrepp, se den ovannämnda artikeln av Ringelheim, J., s. 11 och följande sidor.

59. Kärandena i målet vid den nationella domstolen har hävdat att deras situation omfattas av tillämpningsområdet för dessa bestämmelser på grund av att det är nödvändigt att förete en identitetshandling och olika typer av handlingar, intyg eller bevis för att kunna erhålla vissa rättigheter och för att kunna nyttja de varor och tjänster som omfattas av artikel 3.1 i direktiv 2000/43.

60. Jag anser dock att ett sådant resonemang inte är övertygande. I förarbetena till direktivet [35] anges att enligt artikel 3.1 h får ”beslut” som rör tillgång till eller tillhandahållande av varor och tjänster inte grundas på ras eller etniskt ursprung. För att illustrera vad diskriminering i fråga om tillgång till varor och tjänster, som begränsar den ekonomiska och sociala integreringen, kan syfta på har kommissionen angett som exempel tillgång till finansieringsmedel som följer av beslut om lån till små företag eller hypotekslån. [36] Sambandet mellan det beslut som fattas och tillgången till den begärda tjänsten är direkt och uppenbart i det exemplet. De åtgärder som är i fråga i målet vid den nationella domstolen förefaller däremot inte kunna omfattas av ett sådant orsakssamband.

61. Den ståndpunkt som kärandena i målet vid den nationella domstolen har intagit skulle endast kunna godtas om man beaktade de indirekta följderna av den lagstiftning som avser stavning av förnamn och efternamn, genom att denna lagstiftning skulle kunna ha som praktisk följd, men inte som uttalat eller bakomliggande syfte, att de berörda personernas tillgång till vissa varor eller tjänster begränsades, såsom köp av flygbiljetter, öppnande av bankkonto eller utförande av någon administrativ åtgärd, medan andra makar som befinner sig i en liknande situation inte skulle stöta på sådana potentiellt sett avskräckande hinder. [37]

62. Jag instämmer inte i detta resonemang. Om det förelåg någon diskriminering i de ovan beskrivna situationerna, skulle den inte följa av själva bestämmelserna i fråga, utan av reaktionerna hos dem som tillhandahåller varor och tjänster på de folkbokföringshandlingar som uppvisas för dem. Sådana ageranden av privatpersoner ska särskiljas från åtgärder som vidtas av offentliga myndigheter.

63. För övrigt går det inte att på förhand avgöra huruvida den diskriminering på grund av etniskt ursprung som orsakas av dem som tillhandahåller varor och tjänster skulle kunna

35 — Det ovannämnda förslaget till direktiv, s. 8.

36 — Det ovannämnda förslaget till direktiv, s. 5.

37 — Denna ståndpunkt kan vara försvarbar eftersom det viktiga, när det är fråga om diskriminering, snarare är de aktuella bestämmelsernas inverkan än lagstiftarens avsikt. Således avser artikel 2.2 b i direktiv 2000/43 att personer ”missgynnas”. I dom av den 10 juli 2008 i mål C-54/07, Feryn (REG 2008, s. I-5187), uppehöll sig domstolen på samma sätt vid den konkreta verkan av den omtvistade åtgärden, nämligen dess avskräckande verkan, för att beskriva direkt diskriminering avseende anställning i den mening som avses i artikel 2.2 a i direktiv 2000/43.

följa av att ett sådant ursprung anges i folkbokföringshandlingar, antingen direkt (som sådant) eller indirekt (genom stavningen av förnamn och efternamn), eller snarare följa av att denna uppgift inte anges. Under omständigheterna i målet vid den nationella domstolen har Malgožata Runevič-Vardyn åberopat de problem som uppstått på grund av att bokstäverna i det polska alfabetet inte är tillåtna i folkbokföringshandlingar avseende litauiska medborgare. I ett annat sammanhang skulle en person kunna utsättas för diskriminering, om personens etniska minoritetsursprung angavs i folkbokföringshandlingarna.[38] Jag vill påpeka att indirekt diskriminering består i tillämpningen av ett skenbart neutralt kriterium som särskilt missgynnar en viss grupp av personer jämförd med andra personer. Det är förbjudet för en medlemsstat att tillämpa ett sådant kriterium, såvida den inte kan ange lämpliga skäl. Tolkningen av unionsrätten får inte medföra att de två typfall som här har angetts, vilka är alternativa och ömsesidigt uteslutande, kan åberopas mot en medlemsstat såsom diskriminerande.

64. De konkreta problem som Malgožata Runevič-Vardyn och Łukasz Wardyn har uppgett är resultatet av de *skillnader* i stavning av deras förnamn och efternamn som förekommer i de litauiska och i de polska folkbokföringshandlingarna, och inte av den stavning som används i sig. Det kan nämligen inte råda något tvivel om att äktenskap föreligger mellan ”MALGOŽATA RUNEVIČ-VARDYN” och ”LUKASZ PAWEL WARDYN”, med hänsyn till det litauiska vigselbevis som avser dem, i vilket dessa namn anges i versaler. Den aktuella frågeställningen saknar samband med de diskrimineringsfaktorer som föreskrivs i direktiv 2000/43.

65. Jag anser att domstolen för närvarande inte kan godta, i de fall då det förhållandet att äktenskap föreligger har betydelse för tillgången till varor eller tjänster, att denna uppgift skulle kunna utläsas av att makarnas namn är identiska eller uteslutas för det fall namnen inte är identiska. I förevarande fall, liksom i alla motsvarande situationer, kan endast vigselbeviset eller en folkbokföringshandling av samma slag styrka att äktenskap verkligen föreligger utan att några tvivel kvarstår.

66. För fullständighetens skull ska det påpekas att om domstolen godtog en vidsträckt tolkning av räckvidden av artikel 3.1 h i direktiv 2000/43, i den meningen att den omfattar de indirekta verkningar som bestämmelserna om stavning av förnamn och efternamn som ska användas i folkbokföringshandlingar kan ha med avseende på tillgången till varor och tjänster, skulle det medföra problem vid

38 — Malgožata Runevič-Vardyns polska ursprung står inskrivet i det litauiska pass som utfärdades till henne år 2002, men en sådan uppgift skulle kunna anses utgöra en diskrimineringsgrund i vissa medlemsstater.

tillämpningen av detta direktiv med avseende på företag som klart omfattas av dess tillämpningsområde. Om exempelvis begränsningar vad gäller användningen av bokstäver i folkbokföringshandlingar ansågs utgöra indirekt diskriminering på grund av etniskt ursprung, skulle en sådan tolkning möjliggöra anklagelser om diskriminering mot samtliga tjänsteleverantörer som på grund av tekniska krav eller standardiseringskrav är tvungna att endast använda ett ganska begränsat urval av grafem och tecken i de handlingar och meddelanden rörande sina kunder som de utfärdar. [39] Jag anser att det vore orimligt och oberättigat att anse att sådana förfaringssätt har en diskriminerande effekt, om än bara potentiellt sett.

67. Med beaktande av det ovan anförda anser jag att sådana nationella bestämmelser som dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen inte omfattas av det materiella tillämpningsområdet för direktiv 2000/43.

39 — Enligt exempelvis handling nr 9303 från Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO) är de tecken som är tillåtna i det maskinläsbara fältet i resehandlingar begränsade till siffrorna och de versala bokstäverna i det engelska alfabet som finns i bilaga 8 till nämnda handling, medan andra bokstäver eller diakritiska tecken ska transkriberas eller translittereras enligt den standard som finns i bilaga 9 (se *Documents de voyage lisibles à la machine* på ICAO:s webbplats: www2.icao.int). Flygbolagen tillämpar vanligtvis samma princip vid angivandet av passagerarnamn på flygbiljetter.

3. Frågorna rörande diskriminering på grund av nationalitet och unionsmedborgarskap

68. Enligt artikel 17 EG ska varje person som är medborgare i en medlemsstat ha ställning som unionsmedborgare. Med detta medborgarskap följer de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i EG-fördraget, däribland rätten att åberopa förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet som föreskrivs i artikel 12 första stycket EG och rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i medlemsstaterna som föreskrivs i artikel 18.1 EG, och detta gäller i alla situationer som omfattas av unionsrättens materiella tillämpningsområde (*ratione materiæ*). [40]

a) Tolkningen av artikel 12 EG med avseende på de olika ansökningarna om ändring av folkbokföringshandlingarna

69. Med hänsyn till omständigheterna i målet vid den nationella domstolen anser jag att det, för att besvara den tredje och den fjärde tolkningsfrågan, är lämpligt att göra åtskillnad mellan följande tre kategorier av ansökningar som kärandena i målet vid den nationella domstolen ingav: för det första Malgožata

40 — Angående kombinationen av dessa olika bestämmelser, se dom av den 22 maj 2008 i mål C-499/06, Nerkowska (REG 2008, s. I-3993), punkt 21 och följande punkter, och av den 2 mars 2010 i mål C-135/08, Rottmann (REU 2010, s. I-1449), punkt 43 och följande punkter.

Runevič-Vardyns ansökan om ändring av sin födelseattest, för det andra Łukasz Wardyns ansökan rörande vigselbeviset och slutligen ansökan rörande Malgožata Runevič-Vardyns namn som gift, vilket angavs i vigselbeviset.

70. Vad beträffar det förnamn och efternamn som ogift som anges i Malgožata Runevič-Vardyns födelseattest, vilken upprättades av folkbokföringsenheten i staden Vilnius i enlighet med litauiska bestämmelser, anser jag att det förhållandet inte omfattas av bestämmelserna i artikel 12 EG. Det kan nämligen inte föreligga någon diskriminering på grund av nationalitet, eftersom Malgožata Runevič-Vardyn är medborgare i den medlemsstat vars bestämmelser är i fråga. Vidare noterar jag att artikelns ordalydelse på tyska, [41] vilken inte har ändrats sedan 1957 års fördrag, visar att diskriminering på grund av nationalitet syftar på diskriminering mellan medborgare i olika medlemsstater, och inte på diskriminering på grund av tillhörigheten till en etnisk minoritet.

71. Beträffande den ansökan om ändring av vigselbeviset som ingavs av Łukasz Wardyn, ska det påpekas att ansökan inte avser hans eget efternamn, vilket har skrivits in utan att dess ursprungliga form har ändrats, utan hans förnamn, vilka har transkriberats till en litauisk namnform (”Lukasz Pawel”), det vill säga utan de diakritiska tecken (”Łukasz Paweł”) som förekommer i språket i den stat där han är född och är medborgare, nämligen Republiken Polen. Vidare anser Łukasz Wardyn att han personligen har utsatts för diskriminering på grund av sin polska nationalitet, eftersom han, till skillnad från litauiska medborgare som gifter sig, inte har getts möjlighet att låta sin maka bära hans autentiska namn, det vill säga ”Wardyn”, eftersom namnet har transkriberats till den litauiska namnformen ”Vardyn” i hans makas fall.

72. Med avseende på detta förhållande har de parter som avgett yttranden vid domstolen i stor utsträckning godtagit att artikel 12 EG är tillämplig, och jag ansluter mig till den ståndpunkten. Łukasz Wardyn, som är medborgare i Polen, har nämligen ingått ett gränsöverskridande äktenskap genom att i Litauen gifta sig med en medborgare i sistnämnda medlemsstat. Dessutom bor han för närvarande med sin maka och deras gemensamma barn utanför Litauen och Polen, nämligen i Belgien, där han påstår sig ha stött på svårigheter på grund av den skillnad som föreligger mellan hans efternamn och det efternamn som hans maka har getts av de litauiska myndigheterna.

73. Vad beträffar tolkningen av de krav som ställs i artikel 12 EG är det bara Republiken Litauen och Republiken Tjeckien som anser att denna artikel inte utgör hinder för sådana

41 — ”Unbeschadet besonderer Bestimmungen der Verträge ist in ihrem Anwendungsbereich jede Diskriminierung aus Gründen der *Staatsangehörigkeit* verboten” (min kursivering).

bestämmelser som dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen. Jag är av motsatt ståndpunkt, av de skäl som jag kommer att redogöra för nedan. Jag vill redan här påpeka att det tycks föreligga indirekt diskriminering på grund av nationalitet, vilket således strider mot artikel 12 EG, av en unionsmedborgare som beslutade att gifta sig i en annan medlemsstat än den där han är medborgare och som enbart på grund av detta fick sina ursprungliga förnamn ändrade i vigselbeviset.

74. Enligt min mening kan det däremot inte föreligga någon diskriminering till följd av att en medborgare i en medlemsstat har fråntagits möjligheten att låta makan bära hans efternamn i dess ursprungliga form, eftersom en sådan ”rätt” enligt min mening förefaller vara oförenlig med principen om jämställdhet mellan könen, vilken fastställs bland annat i unionsrätten. [42] Alla personer, både kvinnor och män, ska vid äktenskapets ingående kunna välja mellan olika alternativ: antingen behålla sitt eget efternamn eller ta sin makes efternamn, [43] eller anta ett sammansatt namn om en sådan möjlighet ges i den lagstiftning som är tillämplig på äktenskapet. Det är riktigt att Malgožata Runevič-Vardyn hade en sådan valmöjlighet, [44] men Łukasz Wardyn kan däremot inte kräva en möjlighet att ge henne hans efternamn.

75. Jag anser att det i förevarande fall föreligger ett åsidosättande av den allmänna likabehandlingsprincipen, eftersom landets egna medborgare, vilka i allmänhet bär ett förnamn och ett efternamn vars stavning överensstämmer med det litauiska språket, behandlas bättre än medborgare från andra medlemsstater som bär namn med bokstäver eller diakritiska tecken som är okända i det språket. [45] Således uppkommer frågan huruvida ett sådant åsidosättande, vilket kan utgöra indirekt diskriminering på grund av nationalitet, likväl är objektivt motiverat av ett berättigat mål och av medel som står i proportion till det åsyftade målet.

42 — Se Europadomstolens dom i det ovannämnda målet Losonci Rose och Rose mot Schweiz, § 47, vari det framhålls ”att konsensus börjar ta form bland Europarådets medlemsstater om att valet av makarnas efternamn ska ske på jämställd fot och att, på internationell nivå, utvecklingen inom Förenta nationerna vad beträffar jämställdheten mellan könen rör sig på detta specifika område mot erkännandet av rätten för varje make att behålla sitt ursprungliga efternamn eller att på jämställd fot delta i valet av ett nytt efternamn”.

43 — Europarådets ministerkommitté antog redan år 1978 en resolution nr (78) 37, i vilken Europarådets medlemsstater uppmanades att undanröja all diskriminering mellan kvinnor och män i de rättsregler som rör efternamn, och senare en rekommendation nr 1271 (1995) (se http://assembly.coe.int).

44 — Jag återkommer till Malgožata Runevič-Vardyns situation vad beträffar hennes namn som gift i samband med tolkningen av artikel 18 EG.

45 — Jag vill erinra om att det inte kan föreligga någon diskriminering om det inte görs någon differentiering. Se, bland annat, dom av den 14 mars 2000 i de förenade målen C-102/98 och C-211/98, Kocak och Örs (REG 2000, s. I-1287), punkt 52 och följande punkter, rörande uppgiften om ett födelsedatum i folkbokföringsregister.

76. De berättigade mål som kan åberopas till stöd för de omtvistade bestämmelserna är målen att säkerställa skyddet för det officiella språket, i syfte att skydda den nationella enigheten och bevara den sociala sammanhållningen.

77. I det avseendet ska det hänvisas till rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna på området, vilken rättspraxis med nödvändighet ska beaktas, [46] särskilt som det framgår av dokumentet med förklaringar till stadgan om de grundläggande rättigheterna [47] att de rättigheter som garanteras i artikel 7 i stadgan motsvarar dem som föreskrivs i artikel 8 i Europakonventionen och att de lagliga begränsningarna av dessa rättigheter är desamma som de begränsningar som godtas i artikel 8.2 i Europakonventionen. [48]

78. Europakonventionen innehåller visserligen inte någon bestämmelse som uttryckligen bekräftar en persons rätt till skydd för sitt namn och personliga identitet. Genom en extensiv tolkning av artikel 8 i Europakonventionen har dock Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna slagit fast att namnet på en person rör personens privat- och familjeliv, eftersom det utgör ett sätt för personlig identifiering och ett band till en familj. [49]

79. Jag vill påpeka att ett mål som liknar målet vid den nationella domstolen har varit anhängigt vid Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. I detta mål angrep käranden den ”påtvingade lettifieringen” av hennes efternamn. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna ogillade talan, eftersom det var uppenbart att den var ogrundad. Den slog fast att även om det aktuella förfaringssättet, vilket bestod i en translitteration av efternamn, kunde utgöra ett intrång i den berörda personens privat- och familjeliv, stred det emellertid inte mot Europakonventionens krav, eftersom detta förfaringssätt, för det första, föreskrevs i lag, för det andra, syftade till att uppnå ett eller flera av de mål som är berättigade enligt artikel 8.2 i Europakonventionen och, för det tredje, var nödvändigt i ett demokratiskt samhälle för att uppnå dessa mål. [50] Nämnda domstol har nyligen påpekat att det på detta område är lämpligt att huvudsakligen inrikta sig på den motivering som myndigheterna har uppgett och som de nationella domstolarna har godtagit för att bedöma huruvida det på ett

46 — Beträffande medlemsstaternas skyldighet att skydda de grundläggande rättigheterna när de tillämpar unionsrätten, se dom av den 11 oktober 2007 i mål C-117/06, Möllendorf och Möllendorf-Niehuus (REG 2007, s. I-8361), punkt 78 och där angiven rättspraxis.

47 — EUT C 303, 2007, s. 20.

48 — Se punkterna 9 och 10 i generaladvokaten Sharpstons förslag till avgörande i mål C-208/09, Sayn-Wittgenstein.

49 — Europadomstolens dom av den 22 februari 1994 i målet Burghartz mot Schweiz (serie A nr 280-B, § 24), av den 25 november 1994 i målet Stjerna mot Finland (serie A nr 299-B, § 37), av den 24 oktober 1996 i målet Guillot mot Frankrike (*Recueil des arrêts et décisions* 1996-V, § 21) och av den 1 juli 2008 i målet Daróczy mot Ungern (ansökan nr 44378/05, § 32). Se även generaladvokaten Jacobs förslag till avgörande i det ovannämnda målet Konstantinidis, och i det ovannämnda målet Garcia Avello.

50 — Europadomstolens dom av den 7 december 2004 i målet Kuharec alias Kuhareca mot Lettland (ansökan nr 71557/01).

övertygande sätt har visats att den uppställda begränsningen av rätten till respekt för privat- och familjelivet är ”nödvändig”. [51]

80. Jag anser även att unionsrätten inte i sig förbjuder medlemsstaterna att föreskriva stavningsregler för förnamn och efternamn i syfte att nationalspråket ska respekteras. Jag vill påpeka att enligt artikel 4.2 i EU-fördraget ska unionen respektera medlemsstaternas nationella identitet.

81. Den väsentliga frågan är dock huruvida de litauiska bestämmelserna iakttar proportionalitetsprincipen med hänsyn till det eftersträvade målet att skydda det officiella språket. [52]

82. Den estniska regeringen anser att ett system som omfattar åtgärder som i praktiken och utan större olägenheter säkerställer att de olika formerna av namnet kan kopplas samman och en möjlighet att återfinna namnets ursprungliga form uppfyller kraven på att medlen ska vara både lämpliga och nödvändiga.

83. Vidare har den litauiska regeringen påpekat att den har förelagt det litauiska parlamentet ett lagförslag som syftar till att göra det möjligt att skriva vissa personkategoriers förnamn och efternamn med användning av inte bara det officiella språkets bokstäver, utan även av andra bokstäver i det latinska alfabetet (med eller utan diakritiska tecken). [53]

84. Dessa omständigheter visar att det är möjligt att slå in på en mer måttfull väg än den som valts inom ramen för de bestämmelser som är i fråga i målet vid den nationella domstolen och att de medel som för närvarande används för att uppnå det mål som Republiken Litauen eftersträvar är oproportionerliga.

85. I det avseendet anser jag att CIEC:s konvention nr 14 [54] kan användas som lämplig inspirationskälla vid tolkningen av

51 — Europadomstolens dom av den 2 februari 2010 i målet Kemal Taşkin m.fl. mot Turkiet (ansökningar nr 30206/04, nr 37038/04, nr 43681/04, nr 45376/04, nr 12881/05, nr 28697/05, nr 32797/05 och nr 45609/05, § 49).

52 — I det avseendet ska det påpekas att Republiken Litauens författningsdomstol den 21 oktober 1999 fattade ett avgörande, enligt vilket förnamn och efternamn ska avfattas på nationalspråket i pass som utfärdas till medborgare i Republiken Litauen, av det skälet att införandet av utländska bokstäver skulle skada nationella intressen, genom att äventyra inte bara den konstitutionella principen om landets officiella språk, utan även funktionen av institutioner, företag samt statliga, kommunala och övriga organisationer. Senare, i ett avgörande som meddelades den 6 november 2009 i vilket det föregående avgörandet tolkades, preciserade nämnda domstol att det är tillåtet att ange namnet i dess ursprungliga form under rubriken ”övriga uppgifter” i det litauiska passet, om en av landets medborgare så önskar.

53 — Förslag till lag om stavning av förnamn och efternamn i officiella handlingar (Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projektas), framlagt den 14 januari 2009 (nr XIP-1644). Det litauiska parlamentet har avslagit förslaget. Däremot fortsätter arbetet med ett lagförslag (nr XIP-1668) som lagts fram av en grupp parlamentsledamöter. Innehållet i detta lagförslag är mindre liberalt (se webbplatsen www.lrs.lt).

54 — Internationella civilståndskommissionen är en mellanstatlig organisation som bildades år 1950 och som består av 16 europeiska stater. Den har särskilt till uppgift att utarbeta konventioner som har bindande verkan och som syftar till att harmonisera gällande bestämmelser i de deltagande staterna rörande personers rättsliga ställning och rättskapacitet, familjerätt eller medborgarskap.

EG-fördraget, eftersom denna konvention ger uttryck för en avancerad folkrättslig standard vad beträffar angivandet av utländska för- och efternamn i folkbokföringsregister. [55]

86. Särskilt i artikel 2 i CIEC:s konvention nr 14 föreskrivs att när en myndighet i en konventionsstat ska upprätta en folkbokföringshandling och det för det syftet har ingetts en folkbokföringshandling eller annan handling som visar förnamnen och efternamnen skrivna med samma bokstäver som används på det språk som handlingen ska upprättas på, ska dessa uppgifter om identiteten återges ordagrant, utan någon ändring eller översättning, och diakritiska tecken ska också tas med, även om sådana tecken inte förekommer i det språket. I den förklarande rapport som bifogats denna konvention anges, beträffande denna artikel, att ”regeln om ordagrann återgivning även gäller diakritiska tecken” och att sådana tecken ”ska återges även om de inte förekommer i det språk på vilket handlingen ska upprättas. Om handlingen är maskinskriven, ska diakritiska tecken i förekommande fall läggas till för hand.”

87. Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att myndigheterna i en medlemsstat, enligt artikel 12 första stycket EG, ordagrant ska skriva in uppgifter om identiteten på medborgare i andra medlemsstater, varvid även de diakritiska tecken som är tillåtna i dessa stater ska användas.

b) Tolkningen av artikel 18 EG med avseende på de olika ansökningarna om ändring av folkbokföringshandlingarna

88. Artikel 18.1 EG garanterar, med direkt effekt, [56] varje unionsmedborgare rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier.

89. Domstolens tidigare rättspraxis vad beträffar bestämmelser om angivande av förnamn och efternamn i folkbokföringshandlingar kan kortfattat sammanfattas på följande sätt. [57] Behörigheten på området är förbehållen medlemsstaterna, och det uppstår ett hinder för den fria rörlighet som föreskrivs i artikel 18 EG endast om det har visats att det föreligger avsevärda olägenheter. En eventuell motivering av ett sådant hinder förutsätter dels att det finns legitima skäl som

55 — I ingressen till konventionen anges att den har till syfte att ”säkerställa att förnamn och efternamn anges enhetligt i folkbokföringsregister”.

56 — Dom av den 17 september 2002 i mål C-413/99, Baumbast och R (REG 2002, s. I-7091), punkt 94.

57 — För fler detaljer, se generaladvokaten Sharpstons förslag till avgörande i det ovannämnda målet Sayn-Wittgenstein, punkt 11 och följande punkter samt där angiven rättspraxis.

hänger samman med överväganden avseende *ordre public* och inte enbart överväganden om förenklad administration, dels att medlen står i proportion till det åsyftade målet. [58]

90. I förevarande fall anser jag, i likhet med flertalet parter som har avgett yttranden, att Malgožata Runevič-Vardyns situation vad beträffar hennes förnamn och efternamn i födelseattesten omfattas av bestämmelserna i artikel 18 EG, eftersom hon faktiskt har utövat de rättigheter som föreskrivs i denna artikel genom att bosätta sig och arbeta i andra medlemsstater än sin ursprungsmedlemsstat.

91. Malgožata Runevič-Vardyn har hävdat att det klart framgår av domarna i de ovannämnda målen Garcia Avello samt Grunkin och Paul att de litauiska bestämmelserna utgör en oproportionerlig inskränkning av hennes fria rörlighet i egenskap av unionsmedborgare. Hon har anfört att en ny personlig identitet skapas genom att förnamn och efternamn som inte har litauiskt ursprung transkriberas med litauiska bokstäver, vilket hindrar personer som är bosatta i andra länder i unionen, som exempelvis hon själv, från att kunna identifieras genom sina autentiska förnamn och efternamn och ger dem allvarliga problem i privat- och yrkeslivet.

92. Jag anser tvärtom att det saknas grund för de olägenheter som Malgožata Runevič-Vardyn har anfört vad beträffar hennes födelseattest, eftersom hon fick sitt förnamn och efternamn som ogift i den medlemsstat där hon föddes och dessa namn inte har ändrats sedan hennes födelse utan anges i exakt denna form bland annat i hennes pass. De aktuella bestämmelserna är inte heller mindre fördelaktiga för vissa av landets medborgare enbart på grund av att de senare har utnyttjat rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat.

93. När det gäller Łukasz Wardyns situation vad beträffar hans förnamn i vigselbeviset, anser de parter som har avgett yttranden enhälligt, i likhet med mig, att artikel 18 EG är tillämplig.

94. Jag ansluter mig till kommissionens ståndpunkt då den, med hänvisning till domen i det ovannämnda målet Konstantinidis, har framhållit att allt ska göras för att säkerställa att samtliga unionsmedborgares förnamn och efternamn bestämt och varaktigt fastställs, så att de utan hinder kan utöva de rättigheter som följer av unionsmedborgarskapet.

95. Den litauiska regeringen har uppgett att i sådana handlingar som uppehållstillstånd eller folkbokföringshandlingar (födelseattest, vigselbevis, dödsfallsintyg) som utfärdas i Litauen till medborgare i andra medlemsstater skrivs deras förnamn och efternamn med

58 — På samma sätt har Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna slagit fast att de olägenheter som uppstår på grund av namnbestämmelser måste vara av ett visst allvar eller av viss betydelse för att det ska kunna föreligga en kränkning av rätten till respekt för privatlivet (domen i det ovannämnda målet Stjerna mot Finland, § 42).

användning av bokstäverna i det latinska alfabetet samtidigt som stavningen i ursprungsstaten iakttas, däribland bokstäverna ”w”, ”x” och ”q”, vilka saknas i det litauiska alfabetet, dock utan att diakritiska tecken används.

96. Jag anser att sådana bestämmelser endast delvis utgör en inskränkning av Łukasz Wardyns rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat. I vardagslivet inom internationell handel utelämnas ofta diakritiska tecken, framför allt på grund av att datasystemen endast tillåter att det engelska alfabetet används, såsom jag redan har nämnt. Detta gäller inte bara flygbiljetter, utan ofta även digitala formulär eller kreditkort. För en person som inte behärskar ett främmande språk, är betydelsen av diakritiska tecken ofta okänd och personen märker dem inte ens. Enligt mitt synsätt är det föga troligt – och jag talar här utifrån egen erfarenhet – att utelämnandet av diakritiska tecken i sig kan leda till att skälen till att en person har en dubbel identitet måste anges. Jag anser således att det är uteslutet att ett sådant utelämnande kan ge upphov till verkliga och allvarliga olägenheter.

97. Däremot anser jag att en vägran att, i folkbokföringshandlingar avseende medborgare i andra medlemsstater, använda bokstäver i det latinska alfabetet som inte finns i det nationella alfabetet kan ge upphov till en tillräckligt allvarlig olägenhet för nämnda medborgare för att de ska avskräckas från att utöva sin fria rörlighet. Jag anser dock inte att så är fallet i Litauen, eftersom efternamnen på medborgare i andra medlemsstater kan, enligt de uppgifter som den litauiska regeringen har lämnat, transkriberas med sådana bokstäver, vilket skedde i förevarande fall genom att Łukasz Wardyns efternamn skrevs med ett ”W” i det litauiska vigselbeviset.

98. Jag anser att artikel 18 EG är tillämplig på Malgožata Runevič-Vardyns situation vad gäller hennes namn som gift som anges i vigselbeviset och att artikeln kan utgöra hinder för sådana bestämmelser som dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen, vilket även flertalet av de parter som har avgett yttranden anser.

99. Den polska regeringen har framhållit att den ändrade transkriberingen av ett förnamn eller ett efternamn skulle utgöra en allvarlig inskränkning av rättigheterna för de personer vars förnamn eller efternamn ändras. Folkbokföringshandlingar och andra handlingar används inte bara i den stat där de har ändrats i enlighet med landets språkregler, utan även i alla andra medlemsstater i unionen och utanför unionen. Nämnda regering anser att en medborgare i en annan medlemsstat, som

varken känner till bokstäverna i ett språk eller dess uttalsregler, inte skulle kunna avgöra huruvida två namn som anges i två olika handlingar i själva verket utgör ett och samma namn. Som redan har angetts anser jag dock att domstolen inte kan utgå från antagandet att familjebandet mellan makar antingen kan presumeras eller uteslutas enbart på grund av att de bär identiska eller olika efternamn.

100. För att motivera ett sådant hinder har den litauiska regeringen åberopat det litauiska språkets intressen och traditioner. Det är riktigt att skyddet för nationalspråket kan utgöra ett objektivt skäl av allmänintresse i den mening som avses i unionsrätten. Som generaladvokaten Jacobs har påpekat med hänvisning till rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, [59] får dock det stora utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna har på området för stavning av förnamn och efternamn inte medföra en oproportionerlig begränsning av unionsmedborgarnas rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i samtliga medlemsstater. Unionsmedborgarna får nämligen inte, oavsett vilken medlemsstat de härrör från, åsamkas skada enbart på grund av att de har utövat denna rätt. [60] I förevarande fall har Malgožata Runevič-Vardyn berövats rätten, som andra litauiska medborgare tillerkänns, att bära sin makes namn i en form som överensstämmer med den ursprungliga stavningen, på grund av att hon har gift sig med en medborgare från en annan medlemsstat som hon träffade genom att utöva sin rätt till fri rörlighet.

101. Jag anser att de litauiska bestämmelserna inte utgör ett lämpligt och nödvändigt medel för att uppnå målet att skydda nationalspråket. Andra lösningar som är mindre restriktiva i förhållande till den berörda personens rättigheter är tänkbara. Det räcker nämligen att konstatera att den litauiska lagstiftningen redan godtar att bokstäver som inte förekommer i nationalspråket används i folkbokföringshandlingar rörande en medborgare i en annan medlemsstat, såsom Łukasz Wardyn, för att därav dra slutsatsen att skyddet för detta språk inte skulle allvarligt äventyras om bokstaven ”W” även användes vid angivandet av hans makas namn.

59 — Förslaget till avgörande i det ovannämnda målet Garcia Avello, punkt 66 och följande punkter.

60 — Dom av det 11 juli 2002 i mål C-224/98, D’Hoop (REG 2002, s. I-6191), punkterna 28–31: ”Eftersom en unionsmedborgare har rätt att i samtliga medlemsstater få samma behandling i rättsligt hänseende som de medborgare i dessa medlemsstater som befinner sig i motsvarande situation, är det oförenligt med rätten till fri rörlighet när en person i den medlemsstat där han är medborgare behandlas på ett mindre förmånligt sätt än vad som skulle ha varit fallet om han inte hade använt sig av de rättigheter i fråga om fri rörlighet som han har enligt fördraget. Dessa rättigheter kan nämligen inte få full verkan om en medborgare i en medlemsstat kan avskräckas från att utöva dem på grund av att hinder, bestående av regler som är till nackdel för honom på grund av att han utövat dessa rättigheter, uppställs när han återvänder till sitt ursprungsland...”

V – Förslag till avgörande

102. Mot bakgrund av ovanstående överväganden föreslår jag att domstolen besvarar de tolkningsfrågor som ställts av Vilniaus miesto 1 apylinkės teismas på följande sätt:

”Artikel 2.2 b i rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung ska tolkas så, att den inte är tillämplig på sådana nationella bestämmelser som dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen.

Med avseende på målet vid den nationella domstolen ska artikel 12 första stycket EG, vilken förbjuder diskriminering på grund av nationalitet, tolkas så, att det inte är förbjudet för en medlemsstat att i sin nationella lagstiftning föreskriva att förnamnet eller efternamnet på en av landets medborgare i folkbokföringshandlingar endast får skrivas med nationalspråkets bokstäver och utan att använda diakritiska tecken, ligaturer eller andra grafiska ändringar av bokstäverna i det latinska alfabetet som används i andra språk. Enligt nämnda artikel är det däremot förbjudet att tillämpa ett sådant förfaringssätt med avseende på en medborgare i en annan medlemsstat.

Med avseende på målet vid den nationella domstolen ska artikel 18.1 EG, vari det föreskrivs att varje unionsmedborgare ska ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, tolkas så, att det är förbjudet för en medlemsstat att i sin nationella lagstiftning föreskriva att förnamnet eller efternamnet på en medborgare i en annan medlemsstat, eller makens namn som en av landets medborgare som gift sig med en medborgare i en annan medlemsstat har valt att bära, i folkbokföringshandlingar endast får skrivas med nationalspråkets bokstäver. Nämnda artikel kräver däremot inte att en medlemsstat ska använda diakritiska tecken, ligaturer eller andra grafiska ändringar av bokstäverna i det latinska alfabetet som används i andra språk.”